

KOMUNIKAT PRASOWY nr 145/23

Luksemburg, 21 września 2023 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-143/22 | ADDE i in.

Przywrócenie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych: dyrektywa powrotowa ma zastosowanie do każdego obywatela państwa trzeciego, który wjechał na terytorium państwa członkowskiego, nie spełniając warunków wjazdu, pobytu lub zamieszkania

Dotyczy to również sytuacji, gdy zainteresowany wjechał na to terytorium jeszcze przed przekroczeniem przejścia granicznego, na którym jest przeprowadzana taka kontrola

Kilka stowarzyszeń, w tym stowarzyszenie Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE), kwestionuje przed francuską Conseil d'État (radą stanu) zgodność z prawem rozporządzenia zmieniającego kodeks wjazdu i pobytu cudzoziemców oraz prawa azylu (Ceseda).

Podnoszą one, że poprzez umożliwienie organom francuskim stosowania wobec obywateli państw trzecich odmowy wjazdu na granicach z innymi państwami członkowskimi (zwanymi dalej „granice wewnętrzne”), na których na podstawie kodeksu granicznego Schengen tymczasowo przywrócono kontrolę graniczną z powodu poważnego zagrożenia dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego Francji, Ceseda narusza dyrektywę powrotową¹.

Zgodnie z tą dyrektywą wobec każdego nielegalnie przebywającego obywatela państwa trzeciego należy wydać decyzję nakazującą powrót. Zainteresowanemu powinien jednak co do zasady przysługiwać określony termin na dobrowolne opuszczenie terytorium. Przymusowe wydalenie może nastąpić jedynie w ostateczności.

Conseil d'État (rada stanu) zwróciła się do Trybunału z pytaniem, czy w sytuacji gdy państwo członkowskie zdecyduje o tymczasowym przywróceniu kontroli granicznej na granicach wewnętrznych, może ono wydać wobec **obywatela państwa trzeciego, który został ujęty bez ważnego dokumentu pobytowego na dozwolonym przejściu granicznym znajdującym się na jego terytorium**, na którym przeprowadzana jest taka kontrola, decyzję o odmowie wjazdu wyłącznie na podstawie kodeksu granicznego Schengen, bez konieczności przestrzegania wspólnych norm i procedur przewidzianych w dyrektywie powrotowej.

Trybunał orzekł, że w takiej sytuacji decyzję o odmowie wjazdu można wydać na podstawie kodeksu granicznego Schengen, lecz **na potrzeby wydalenia tego obywatela należy jednak stosować wspólne normy i procedury**

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. 2008, L 348, s. 98, zwana dalej „dyrektywą powrotową”). Celem tej dyrektywy jest ustanowienie wspólnych norm i procedur, które powinny być stosowane w państwach członkowskich, zgodnie z prawami podstawowymi i prawem międzynarodowym, do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. Z motywu czwartego tej dyrektywy wynika, że zmierza ona do ustalenia jasnych, przejrzystych i sprawiedliwych zasad, aby określić skuteczną politykę powrotów stanowiącą integralną część dobrze zarządzanej polityki migracyjnej.

przewidziane w dyrektywie powrotowej, co może pozbawić w znacznej mierze skuteczności wydanie takiej decyzji o odmowie wjazdu.

Dyrektywę powrotową stosuje się bowiem **co do zasady od chwili, gdy obywatel państwa trzeciego**, w następstwie nielegalnego wjazdu na terytorium państwa członkowskiego, **jest obecny na tym terytorium**, nie spełniając warunków wjazdu, pobytu lub zamieszkania, a tym samym znajduje się **w sytuacji nielegalnego pobytu**. **Dotyczy to również sytuacji gdy, jak w rozpatrywanym przypadku, zainteresowany został zatrzymany na przejściu granicznym, które znajduje się na terytorium danego państwa członkowskiego. Dana osoba mogła bowiem wjechać na terytorium państwa członkowskiego jeszcze przed przekroczeniem przejścia granicznego.**

Trybunał uściślił, że dyrektywa powrotowa jedynie w drodze wyjątku pozwala państwom członkowskim na wyłączenie z zakresu jej stosowania obywateli państw trzecich, którzy nielegalnie przebywają na ich terytorium. O ile jest tak w szczególności w przypadku, gdy wobec obywateli państw trzecich wydano decyzję o odmowie wjazdu na granicy *zewewnętrznej* państwa członkowskiego, o tyle nie dotyczy to sytuacji, gdy – jak w niniejszej sprawie – wobec obywateli wydano decyzję o odmowie wjazdu na granicy *wewnętrznej* państwa członkowskiego, nawet jeżeli została na niej przywrócona kontrola graniczna.

Trybunał przypomniał wreszcie, że w oczekiwaniu na wydalenie obywatela państwa trzeciego państwa członkowskie mogą umieścić go w ośrodku detencyjnym, w szczególności, jeżeli obywatel ten stanowi zagrożenie dla porządku publicznego, oraz że mogą stosować sankcje w postaci kary pozbawienia wolności za popełnienie występku innych niż występki związane z samym tylko faktem nielegalnego wjazdu. Ponadto dyrektywa powrotowa nie stoi na przeszkodzie ujęciu lub zatrzymaniu nielegalnie przebywającego obywatela państwa trzeciego, gdy jest on podejrzewany o popełnienie występu innego niż sam nielegalny wjazd na terytorium kraju, a w szczególności występu mogącego stanowić zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego danego państwa członkowskiego.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

